

NAŠ ČASTNI OBČAN

Ivan Maček-Matija, rojen 28. maja 1908 v Spodnji Zadobrovi, je vse svoje življenje posvetil boju za lepše in pravičnejše življenje delovnih ljudi. Že kot mlad tesarski vajenec je stopil na pot revolucionarnega boja, v katerega je vlagal vse svoje velike sposobnosti in sile.

Zaradi tega je bil leta 1930, takoj po odsluženju vojaškega roka, sprejet v Komunistično partijo. Zaradi svojih organizacijskih sposobnosti in velike aktivnosti je hitro postal vodilni komunist na območju tedanjih občin Polje in Dobrunje. Hitro se je tedaj povečalo število članov KP in simpatizerjev ter so bile ustanovljene nove celice.

Zaradi povezave partijskih celic in usklajenega delovanja komunistov je ustanovil za območje poljske in dobrunjske občine rajonski komite KP in postal tudi njegov sekretar. Že v letu 1932 je postal član okrožnega komiteja KP Ljubljana in njegov sekretar.

V obdobju 1930—1935 je za območje naše sedanje občine značilna hitra rast revolucionarnega delavskega gibanja. Povečano število celic, večje število članov KP in njihovo usklajeno delovanje je imelo velik vpliv na hitrejšo vključevanje mladine in simpatizerjev tako v podjetjih kot na terenu. Delavska kulturna društva Svoboda v Zalogu, Zadoru in Zadobrovi so postala središča naprednega in žarišča revolucionarnega delavskega gibanja pod vodstvom Komunistične partije. Začela sta se kovati delavska solidarnost in enotnost, usmerjena v revolucionarno aktivnost, kar vse je bila osnova za uspešen razvoj naprednega delavskega gibanja v času tik pred drugo svetovno vojno ter za uspešen razvoj narodnoosvobodilnega gibanja leta 1941.

Za to ima Ivan Maček-Matija velike zasluge, saj je bil začetnik in nosilec tega gibanja, v katerega so se vključevali predvsem mlajši in dali revolucionarnemu gibanju novega poleta in sile.

V začetku leta 1934 je bil vključen v Pokrajinski komite KP in bil na IV. partijski konferenci septembra 1934 izvoljen za sekretarja Pokrajinskega komiteja KP. Že leta 1935 je odšel v Sovjetsko zvezo, kjer je dve leti obiskoval politično šolo. Po vrnitvi v domovino leta 1937 je nadaljeval z revolucionarnim političnim delom, a je bil leta 1938 aretiran in od državnega sodišča za zaščito države v Beogradu obsojen na štiri leta zapora. Zaprt je bil v Sremski Mitrovici, kjer je prav tako sodeloval v političnem delu in bil član kazniškega komiteja KP.

Po razpadu stare Jugoslavije je sodeloval v skupini zapornikov, ki je pripravljala in v avgustu leta 1941 tudi uspešno izvedla pobeg iz jetnišnice. Iz partizanske čete na Fruški gori je odšel v Vrhovni štab, kjer je postal sekretar par-

Ivan Maček - Matija

tijske celice Vrhovnega štaba in tako neposredno sodeloval v težkih dneh prve nemške ofenzive v Srbiji in preboju v Bosno.

V marcu 1942 se je vrnil v Slovenijo in postal politični komisar Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet, od oktobra 1942 do julija 1943 pa je bil komandant glavnega poveljstva. Pod imenom Jernej Posavec je bil tako na čelu slovenskih partizanov v najtežjem obdobju narodnoosvobodilnega boja, pa tudi obdobju njegovega vzpona, ko so se po roški ofenzivi začele ustanavljati brigade in divizije, ki so postale udarna pest slovenskega narodnoosvobodilnega gibanja.

Vse do konca vojne je opravljal najodgovornejše politične in organizacijske naloge. Prvi je bil povsod tam, kjer je bilo najtežje, kjer je bilo treba pionirsko zadržati ledino. Bil je član politbiroja CK KP Slovenije, član SNOS, član slovenske delegacije za II. zasedanje AVNOJ, načelnik OZNA za Slovenijo in postal eden prvih slovenskih generalov. Maja 1944, ko je bil na poročanju v Vrhovnem štabu, je v Drvarju doživel nemški desant in sodeloval pri preboju tovariša Tita in vrhovnega štaba.

Kot pred vojno in med njo je bil tudi po osvoboditvi med prvimi graditelji naše nove socialistične skupnosti. Bil je minister

za notranje zadeve, podpredsednik vlade LRS, minister za gradnjo, predsednik gospodarskega sveta vlade LRS, podpredsednik izvršnega sveta SRS, član zveznega izvršnega sveta, član CK KP oziroma ZK Slovenije in njen organizacijski sekretar, član CK KPJ oziroma ZKJ. Od leta 1945 do 1967 je bil poslanec skupščine SR Slovenije in od leta 1963 do 1967 tudi predsednik skupščine SR Slovenije. Od leta 1945 do 1958 je bil zvezni poslanec. Od 1967. leta dalje je član sveta federacije.

Prav tako je bil v letih od 1948—1962 predsednik zveze borcev oziroma združenja borcev NOV Slovenije in član vodstev drugih družbenopolitičnih organizacij.

Je nosilec številnih odlikovanj, med katerimi so najpomembnejša Spomenika 1941, red narodnega heroja in red junaka socialističnega dela.

Vendar ga vse te odgovorne naloge nikoli niso ovirale, da se ne bi stalno vračal v domače kraje, v kraje, kjer je začel svojo revolucionarno pot. Vedno nam je svetoval, nas spodbujal in usmerjal v našem razvoju. Za vse njegovo delo smo ponosni nanj in mu hvaliležni za njegovo pomoč.

Zato je podelitev častnega občana ob njegovi 70-letnici naša skromna zahvala za njegovo delo.

Na predlog predsedstva OK SZDL Ljubljana Moste-Polje so delegati na skupni seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 12. aprila 1978 na podlagi 185. člena statuta občine in v skladu z 8. členom odloka o priznanjih občine Ljubljana Moste-Polje sklenili, da podelijo

SKULPTURNE PLAKETE

narodnim herojem Stanetu Bobnarju, Janezu Hribarju, Francu Pokovcu-Pokiju, Francu Tavčarju-Roku in Milanu Zabukovcu-Milošu, za njihovo dolgoletno revolucionarno in družbenopolitično delovanje, za posebne zasluge pri organiziranju in razvijanju naprednega delavskega gibanja v občini Ljubljana Moste-Polje, za njihove zasluge v narodnoosvobodilnem boju in revoluciji ter njihovo poveljno delovanje pri graditvi in razvoju socialističnega samoupravljanja v občini in širši družbenopolitični skupnosti.

FRANC POKOVEC -POKI

Franc POKOVEC-Poki se je rodil 16. februarja 1921 v Mostah. Izhaja iz delavske družine, ki se je težko prebijala skozi življenje.

Že kot vajenec in pozneje kot mlad delavec se je vključil v napredno delavsko gibanje in takoj po okupaciji Ljubljane tudi v narodnoosvobodilno gibanje. Konec junija 1941. leta so ga Italijani aretirali. Uspešno mu je pobegnil, a bil je ponovno ujet in zaprt v šempetrski kasarni. Iz nje mu je 9. avgusta 1941 spet uspelo pobegniti skupaj s še petimi tovariši, med katerimi je bil tudi Franc LESKOŠEK-Luka. V začetku septembra leta 1941 je odšel v

partizane na Krim, kjer je postal mitraljezec Borovniške čete. V decembru leta 1941 je s posebnim nalogom odšel v Ljubljano, kjer je bil do maja leta 1942. Deloval je v borbeni skupini VOS v vseh akcijah, ki jih je v tem obdobju organiziral. Varnostno-obveščevalna služba.

Tudi po odhodu iz Ljubljane je deloval v Varnostno-obveščevalni službi in v njej opravljal odgovorne naloge.

Spomladi leta 1943 je bil poslan na Primorsko, kjer je bil pomočnik načelnika obveščevalnega centra Primorske operativne cone. Po ustanovitvi vojske državne varnosti (VDV) spo-

mladi 1944 je postal namestnik komisarja 2. brigade VDV in nato komisar 3. brigade VDV, ki je delovala na območju IV. operativne cone. Aprila leta 1945 je bil težko ranjen.

Po osvoboditvi je bil v JLA do leta 1956 ko je bil kot polkovnik upokojen. Tudi po upokojitvi je opravljal številne družbenopolitične naloge in obveznosti.

FRANC TAVČAR-ROK

Franc TAVČAR se je rodil v delavski družini 6. marca 1920 v starih Jaršah. Po končani gimnaziji se je vpisal na tehnično fakulteto. Že pred vojno se je vključil v napredno delavsko in po okupaciji v narodnoosvobodilno gibanje ter bil julija 1941. leta sprejet v KP Slovenije. Vse od julija 1941 do januarja 1942 je deloval v Ljubljani kot ilegalce in bil član rajonskega odbora OF Ježica—Tomačevo.

Januarja 1942 je odšel v partizane v Šerčev bataljon, se ponovno vrnil kot ilegalce v Ljubljano, kjer je bil do junija 1942, ko je znova odšel v partizane. V Ljubljani je bil med drugim član VOS in vodja skupine ter z njo sodeloval v številnih akcijah.

V partizanih je bil od avgusta 1942 namestnik komisarja bataljona v brigadi Toneta Tomšiča in sodeloval v vseh njenih akcijah.

Spomladi 1943 je odšel na Primorsko in postal komisar Gregorčičeve brigade, s katero se je udeležil pohoda v slovensko Benečijo. Kot komisar Gradnikove brigade je bil težko ranjen in se vrnil na Dolenjsko. Tam je bil komandant novomeške vojnega okrožja in nato načelnik oddelka v glavnem štabu NOV in PO Slovenije. Od aprila do septembra 1944 je bil namestnik komandanta VII. korpusa, nato ponovno v glavnem štabu in kasneje do osvoboditve načelnik štaba slovenske divizije KNOJ. Po vojni je ostal v JLA in oprav-

ljal številne odgovorne naloge. Sedaj je v činu generalpolkovnika komandant Ljubljanske armijske oblasti.

MILAN ZABUKOVEC -MILOŠ

Milan Zabukovec se je rodil 16. aprila 1923 v Spodnji Zadobrovi. Pred vojno je že kot vajenec sodeloval v Vzajemnosti in se takoj po okupaciji vključil v narodnoosvobodilno gibanje. Sodeloval je pri zbiranju orožja, municije in drugega materiala. Že avgusta 1941 je odšel v partizane, a se je od tam vrnil in nadaljeval delo na terenu, kjer je bil tudi sprejet v SKOJ. Februarja 1942 je ponovno vstopil v II. štajerski partizanski bataljon na Pugaldu, kjer je postal puškomitraljezec in sodeloval v boju na Pugaldu ter v boju II. grupe odredov na Jančah. Po vrnitvi z Janč je bil odrejen v spremstvo glavnega štaba, ki je

prav tedaj prišel iz Ljubljane. V roški ofenzivi je pri preboju iz obroča kot puškomitraljezec večkrat reševal kritično stanje. Pozimi 1942—1943, ko je bilo vodstvo slovenskega osvobodilnega gibanja v Dolomiti, je bil začasno vključen v Dolomitski odred, kjer je bil vodja preboja iz Belške grape. Po kapitulaciji Italije je bil spremljevalec Franca Leskoška-Luke na Primorskem. V nemški ofenzivi je s svojo hrabrostjo in iznajdljivostjo večkrat rešil življenje in omogočil preboje skupini, ki jo je spremljal. Prav tako se je izkazal kot mitraljezec ob napadu nemških padalcev maja leta 1944 na Drvar, kjer

je bil spremljevalec Ivana Mačka-Matije.

Po osvoboditvi je ostal v JLA, kjer je opravljal različne dolžnosti in bil leta 1966 kot polkovnik upokojen. Od tedaj aktivno deluje na področju ljudske obrambe.

STANE BOBNAR

Stane BOBNAR, rojen v delavski družini 15. novembra 1912 v Zgornjem Kašlju, se je že kot mladinec priključil revolucionarnemu delavskemu gibanju. Bil je aktivni član zaloške Svobode. Leta 1935 je bil sprejet v KPS in sodeloval v vseh akcijah, ki jih je organiziral.

Med drugim je zbiral prostovoljce za pomoč republikanski Španiji in tudi sam odšel v Španijo, čeprav mu je to uspelo šele v drugem poizkusu. Bil je borec v četi Matija Gubec, v bataljonu Dimitrov. V bojih je bil težko ranjen. Po vrnitvi iz Španije je delal predvsem v SKOJ in bil član njegovega pokrajinskega komiteja.

V začetku maja 1941 je bil zaradi izdajstva aretiran in zaprt —

sprva v Ljubljani, do novembra 1941 pa je bil interniran na otoku Tremiti v Italiji. Tam je bil med organizatorji osvobodilnega gibanja in po kapitulaciji Italije organizator prekomorskih brigad, s katerimi se je oktobra 1943 vrnil v domovino. Sodeloval je v vseh bojih za obrambo in osvoboditev otokov in obale ter opravljal različne dolžnosti od komisarja brigade do komisarja divizije.

Po osvoboditvi je delal do leta 1953 kot polkovnik v JLA. Po demobilizaciji je opravljal različne dolžnosti. Bil je republiški poslanec, sekretar občinskega komiteja ZKS Ljubljana-Polje, podpredsednik okrajnega odbora Zveze borcev NOV in nosilec številnih družbenopolitičnih

funkcij. Tudi danes je aktiven družbenopolitični delavec v svojem rojstnem kraju, v občini in republiki.

JANEZ HRIBAR

Janez HRIBAR se je rodil v delavski družini 8. oktobra 1918. leta v Podlipoglavu. Že pred vojno je bil kot papirski delavec in pozneje železničar napredno usmerjen in tudi sodeloval v naprednem delavskem gibanju. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil že aprila 1941 in bil med organizatorji in prvimi člani terenskega odbora OF v Podlipoglavu. Imel je stalne zveze s partizanskimi enotami na območju Molnika in Pugaldu ter jih oskrboval z orožjem, municijo in drugim materialom. Posebno odgovorne naloge je opravljal v tem času kot obveščevalec.

Po vstopu v partizane je opravljal različne dolžnosti vse od vodnika v šolskem taborišču v Pan-

cah, prek komandirja čete v Gubčevi brigadi do namestnika komandanta bataljona, ko je bil spomladi 1943 težko ranjen. Po vrnitvi iz bolnišnice je postal komandant bataljona v Gubčevi brigadi, po kapitulaciji Italije pa komandant Gubčeve brigade. Jeseni 1944 je bil imenovan za namestnika komandanta XV. divizije, nato za njenega komandanta in pozneje za komandanta XVIII. divizije.

V vseh akcijah je bil izredno hraber in požrtvovalen, zaradi skromnosti in tovariškega odnosa pa zelo priljubljen med borci.

Po osvoboditvi je opravljal številne odgovorne naloge v JLA. Po upokojitvi je ostal v Mariboru, kjer je opravljal in opravlja šte-

vilne družbenopolitične naloge. Med drugim je bil tudi predsednik občinske organizacije Zveze borcev NOV Maribor.

Tovariši Stane BOBNAR, Janez HRIBAR, Franc POKOVEC-Poki, Franc TAVČAR-Rok in Milan Zabukovec-Miloš so s svojim predvojnimi revolucionarnim delom pomagali graditi osnove in razvijati ideje, ki so bile leta 1941 osnova za razvoj narodnoosvobodilnega gibanja v občini. S svojim osebnim delovanjem in požrtvovalnostjo v narodnoosvobodilni vojni so bili zgled borcem, ki so zavestno stopali po njihovi poti v velikem boju za osvoboditev delovnega človeka in domovine. Z enako zavzetostjo pred vojno in med njo so bili tudi po osvoboditvi v prvih vrstah pri graditvi nove socialistične družbe. Zato je prav in primerno, da se jim za njihovo delo oddolžimo s priznanjem občine — skulpturno plaketo.